

· Η άλλησε είναι πώς και τα δικά μου τα μάτια βουράωσέ. Γύρισα και κοίταξα τὸν μπαζέ και γύρεβα μ. τὰ μάτια τὸν τόπο τοῦ ξύλου καὶ τὸ τραπέζι τοῦ πρὸ πέντε χρόνια, σὰν τέτοια ὥρα, εἴτανε γεμάτο μαρούλια, καραφάκια καὶ δασκάλους θλογρύγυρα. "Ελείπε τὸ τραπέζι, ἐλείπεν τὰ μαρούλια καὶ τὰ καραφάκια· τὸ χυριώτερο, ποὺ ἐλείπεν οἱ δασκάλοι. Δὲν ζέρω πῶς μοῦ φάνηκε, μά τικενή τὴν ὥρα τοὺς γύρεβε τὸ μάτι μου, ζήθελα νὰ τοὺς ἔχω ιωτά μου. "Ηθελα νὰ δοῦνε κι ἀφτοὶ τὸν παράδεισο ποὺ μόρρωσε ἐνα τὸ γλῶσσα, ποὺ δὲν εἴτανε γλῶσσα ἐνὸς μπαζεβάνη, γλῶσσα δηλαδὴ τοῖς λαοῦ. Θὲ μούλεγαν τότες οἱ δασκάλοι πῶς τὸ παράδεισο μου εἴτανε ἀνόητο, πῶς δ μπαζεβάνης εἴτανε ἀστοιχείωτος. Μὰ καὶ ἀν εἴτανε ἀρχες ἀστοιχείωτος—πρᾶμα ποὺ δὲ θὰ τέφταιγε βέβαια ἑκεῖνος—δὲ θήπεφτε τὸ ἄγιο ξύλο στὴν κόρη του, καὶ τὴν κόρη του μαθαίνε στὸ σκολεῖο κάτι ἀλλα πιὸ χρηστικα ἡπ' τὸ «ὑδρύγησον τὴν ὄνον». Καὶ θὲ εἴτανε ἀρχες ἀφτυχισμένη σήμερα ἡ κόρη του, ἀγινότανε δασκάλα σὲ γλῶσσα ποὺ δὲν εἴτανε τοῦ πατέρα της, κι ἀν τυραννιότανε νὰ διδάσκῃ κι ἀφτὴ τώρα σὲ κάτι διστυχισμένα παῖδια, ἑκένα ποὺ τῆς μαθαίνει καὶ ποὺ τὴν ἔσωσε ἡπ' ἀφτὰ ἐνα γερὸ ξύλο;

Μὲ τὴν γλῶσσα τὴν ἑταῖρη, μὲ τὴν γλῶσσα ποὺ κι ἡ μπαζεβάνης μπορεῖ νὰ τὴν μάθῃ, ὅσα «πάγι» πιὰ, ὅσα ντόπια κι ἀν ἔχει στὸ χωρό του, κερδεμένος διαθένας, πρῶτη πρῶτα κερδεμένο καὶ τὸ ἔθνος.

Χαλκί, Γεννάρης 1905.

ΖΩΚΡ. ΖΑΡΙΜΠΑΣΕΒΑΝΗΣ

"Απόρησε τὸ καινούριο του ἀφεντικό, ἔνας ἁσκουσμένος γιατρός, σὰν εἰς μία φορά τὸ μικρὸ Γιαννη νὰ παρατέλη στὸ τραπέζι μὲ πρησμένο πρόσωπο καὶ μελανισμένα μάτια.

— Τί εἰν' αὐτά, Γιάννη; τοῦ εἰπε, οὰ νὰ πάλαιψες μοῦ φαίνεται.

— Ναι, κύριε, πάλαιψα.
— Μὲ ποιόνες;
— Μὲ τοῦ γιατροῦ τοῦ Μιλωνᾶ τὸν ὑπερέτη.
— Καὶ τέ παθετο γιὰ νὰ μαλῶστες, παρακαλῶ;
— Εἰπε, κύριε, πῶς δὲ μπορεῖτε νὰ καθαρίσετε τὰ παπούτσια τοῦ ἀφέντη του.
— Καὶ τί εἰπες ίσως;
— Ναι, κύριε, εἰπε πῶς καλομπορεῖτε.

αλό μου, ποὺ τίποτες δὲ θὰ σταθῇ ἀξιο νὰ τὴν εθύσῃ... στὴ ζωή μου...

Εἶχαμε φύγει ἀπ' τὸ σταθμὸ τοῦ Λυάνων στὴν ταχικὴ ὥρα καὶ θὰ εἴταν ἀπόνινα κάτω δοῦ δρες ποὺ κατρακυλούσαμε. "Η μέρα εἴταν ἀσφυχτικά. Μ' δῆλη τὴν γρηγοράδα τοῦ τραίνου, θωρής χτυποῦσε δέρας στὲ πρόσωπο μας καὶ πληγτικός. Σωτὰ σημάδια μπόρρας!

"Ἄξαφνα, σᾶ, νὰ γύρισε κάποιος ἔνα κρυρὸ ἡλεκτρικὸ κουμπί, δλα σβύσανε στὸν οὔρανο! Πάνε τέστρα, πάνε τὸ φεγγάρει.. Μόνο κάτι μεγάλες ἀστραποφεγγίες στράρταν μέσ' στὴ μαυρίλα τῆς νύχτας σὰν περαστικὲς χαρακίες, χαραγμένες μὲ τέτοια δυνατὴ καὶ δεπτρη λάμψη, ποὺ μιὰ καὶ σβύναν, τὸ σκοτάδι σοῦ φαίνουνταν πηγή τὸ σὲ μελάνι τῆς σου-πιάς.

Γυρνῶ καὶ λέω τοῦ θερμαστή μου:

— Πᾶν' τὰ φέμματα! θὰ βρέσῃ!

Μοῦ ἀπαντά:

— Καλῶς νὰ ὀρίσῃ! Δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ βαστάξῃ κανεὶς μέσ' σαντὸ τὸ καμίνι. Μόνο, προσοχὴ στὰ

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ Εξωτερικὸ φρ. 10

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

ΠΟΥΔΙΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Ηλασίας Συντάγματος, "Ομόνοιας, "Γρουγείου Οικονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχοδρόμου ("Οφθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ Ήπογείου Σιδηροδρόμου (Ομόνοιας) καὶ πλατεία Στουρνάρα, Εξάρχεια), στὸ θιβλιοπωλεῖο "Εστίας" Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σπροῦ, δό. Βουδουλίνας ἀρ. 1, σιμά στὸν Τρούμπα.

Η συντρομή πλευρώνεται μπροστά κι είναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΟΤΑΤΟ

κείνο ποὺ ζητάει ἡ «Μεταρρύθμιση» στὸ φύλλο τῆς Τετράδης. Αφοῦ, δέει, δλες οἱ έθνικὲς συμφοιδὲς καὶ ἀτίμωσες μᾶς πέσαιν κατακέφιδα χωρὶς νὰ μᾶς σωθρονίσουν, ἀφοῦ δὲ δεύτερη χρεωκοπία ἐτοιμάζεται νὰ μᾶς ἀγκαλιάσει ἐρωτικώτατα, ἀφοῦ ὑστερὸς ἀπὸ ἔκλογες ἀδιάντροπες καὶ φριχτὲς οἱ Πατέρες τοῦ Εθνοῦς ἀνισκουμπώνουνται νάρχινησουν καὶ πάλι τὰ προσωπικά τους, ἀφοῦ τὸ Κοινοβούλευτικὸ πολίτευμα χρεωκόπισε κι ἀφοῦ δὲ μποροῦμε νὰ περιμένουμε τὴν σωτηρίαν οὔτε ἀπὸ τὴν Βασιλείαν, οὔτε ἀπὸ τὸ θεότραβο λαδ, ἔνα μονάχα γιατρικὸ ὑπάρχει, νὰ σπωκοθοῦν δλ' οἱ φωτισμένοι Πατριώτες καὶ μὲ μιὰ μεγάλη δική μας καὶ ἐθνική ἐπανάσταση νὰ σώσουν τὸ έθνος ἀπὸ τὴν τελεία καταστροφὴν καὶ τὴν ἀτιμία.

Η «Μεταρρύθμιση» λοιπὸν δὲ ζητάει ἐπα-

νάσταση μὲ ντουφέκια καὶ μ' αἵματοκυλίσματα· ζητάει ἐπανάσταση δική μας καὶ ἀπαραιτητική, γιατὶ τὸ μαχαίρι ποὺ τὸ περιμέναμε νὰ φτάσει στὸ κόκκινο γιὰ νὰ νοιώσουμε τὸν κίντυνο, φαίνεται πῶς ἔφτασε πιὰ καὶ τὸ πρόμα δὲ σπιώνει ἀργυρά κι ἀνησυχία.

Πανελλήνιο συνέδριο γιὰ τὸν Εθνικὸ Σωτηρία, ζητάει ἡ «Μεταρρύθμιση» καὶ τοῦ δρίζει καὶ τόπο, τὴν Αθήνα, καὶ χρόνο, τὸν Οχτώβρην. Ζητάει δηλ. μὰ 'Αν τιθούνται τίμια καὶ πατριωτικὰ ποὺ νὰ πολεμήσει στὰ γερὰ τὴν δλλὰ Βουλὴ τὸν ἀδιάντροπο καὶ τὴν ρουσφετολόγα, νὰν τὴν συνετίσει, νὰ τῆς βάλει τὸ γκέμι ποὺ τῆς λείπει, νὰ τῆς δεῖξει ποιὸ δρόμο νὰ τραβήξει, καὶ στὰ τελευταῖα, μὲν δὲ Βουλὴ αὐτὴ δὲν παίρνει ἀπὸ λόγια, νὰν τὴν στείλει μιὰ καὶ καλὴ στὸν ἀγύριστο.

Θάχει τέτια δύναμη ἡ Αντιβουλὴ αὐτή; Γιὰ νὰ πέσει ἡ φαυλοκροτία πού μᾶς κινερνάει σπλεργα καὶ γιὰ νὰ ιουδάχει ἡ δημοκρατία ποὺ σὲ τέτια χάλια μᾶς ἔφερε, πρέπει νὰ πετύχει καὶ νὰ προγματοποιήσει τὸ Συνέδριο αὐτὸν καὶ πρέπει οἱ φωτισμένοι πατριώτες, ποὺ προσκαλοῦνται σὲ κοινὴ συνεργασία σημερις ἀπὸ τὴν «Μεταρρύθμιση», νάκούσουν τὴν πρόσκληση της, νὰ φτείξουν τὴν Αντιβουλὴ καὶ νὰ πασκίσουν νὰ τῆς δώσουν τέτια δύναμη ποὺ νὰ μπορέσει νὰ ἐπιβληθεῖ στὴν καλοπούντα καὶ ἀντεθνικὴ Βουλὴ μας καὶ νὰ τὴν βάλει στὴ θέση της.

Δὲν εἶναι τόσο δύσκολο, δτὸ φαίνουνται, αὐτά τὰ πράματα· Ἀρκεῖ νί τάποφιασίσουνε νάι κουράσουνε λίγο τὸ μυαλό τους οἱ ἀληθινοὶ πατριώτες, κι ἀμέσως θί ίδοιν πῶς κάτι ἐπὶ τέλους πρέπει νά γίνει γιά νά γλυτώσουμε ἀπὸ τὴν τρίπολη, καὶ νὰ γιομίζουν κάθε μέρα οἱ ἐφημερίδες μὲ τὸν κόμην;

ΟΠΟΙΟΣ
χριστιανὸς ζέρει ἀς μᾶς τὸ πεῖ, καὶ θὰ τὸν εὐγνωμονοῦμε, τί μεγάλο καλὸ ξένας στὸ έθνος δικ. Πεσματζόγλου γιὰ νὰ τὸνε βγάλει θουλευτὴ της ἡ Κελαμάτα, δίχως νὰ πατήσει καθόλου σ' αὐτή, νὰν τὸνε ψηφίζουνε στὴν Αθήνα λυσαρισμένα, ποὺ λίγο νὰν τὸνε βγάλουν καὶ δῶ θουλευτὴ, νὰν τὸν κάνουν θασιλικὲς υποδοχὲς δταν περνάει ἀπὸ τὴν Τρίπολη, καὶ νὰ γιομίζουν κάθε μέρα οἱ ἐφημερίδες μὲ τὸν κόμην;

"Αν εἶναι λόγου του δ Μεσσίας ποὺ περιμέναμε νὰ μᾶς σώσει, τί καρτεράει ή Α. Μ. καὶ δὲν τὸν κάνει μιὰ ὡρὴ χρόνιτερα πρωθυπουργὸ νὰ ἡσυχάσουμε;

σινάλξ!

— Δὲν έχει φόβο! τὰ μάτια μου τάχω τίσσερα! Βροντοῦσε τόσο δυνατὰ ποὺ πὰ δὲν δκευασθετε τὸν κρότο τῶν τροχῶν οὔτε τὸ φύσημα τῆς ἀτμομηχανῆς.

— Η βροχὴ ὅλη καὶ δὲν ἐπερτείς ακόμα, μὰ τὴ μπόρρα δλο καὶ πιὸ κοντά. Εὔεις τρέχαι καὶ ἀπάνω της. "Ελεγες καὶ τὴν κυνηγούσαμε.

— Κακὰ τὰ φέμματα! "Οσο καὶ νέσσαι παλληκάρι, δὲν εἶναι καὶ μικρὸ πρόμακρο ποὺ νοιάθης πῶς εφεντούζεις μέσ' στὸν ἀνεμοστρόβιλο τῆς μπόρρας ἀπάνω στὴν ράχη ἐνὸς ἀτταλίνιου θεριοῦ ποὺ χιουμίζει μανιασμένο.

— Μπροστά μας—εἴταν δὲν εἴταν ἀκατό μετραπόστεση—μιὲς ἀστραπὴ λὲς καὶ βούτηξε κατακέφαλα στὴ γῆς. "Ακόμα τὴ λαμψη δὲν είχε σθέσει στὰ μάτια μου, ποὺ ἄχησε μιὲς τρομερὴ βροντὴ καὶ σὲ λιγάκι καὶ μιὲς δεύτερη, μὰ τόσο τσιριχτὴ ποὺ σφαλίξε τὰ μάτια καὶ σωραστηκα πάνω στὰ γόνατά μου.

— Εμείνα ἔτοι μερικὰ δευτερόλεπτα, μνοιωθος,

οὖρος, ἀποσβολωμένος· ἔνα είδος σαστιμάρας ποὺ θέρχεται, στοχάζουμαί, κανενὸς σὰν φάρ μιὰ τρομερὴ γροθία στὸ σβέρκο. Τέλος πάντων ἥρθα στὸν έσυτό μου. Είκουν ἀκόμα γονατιστός, ἡ ράχη μου ἀκουμπισμένη στὸ σιδερότοιχο. Μοῦ φάγουνταν πῶς γύριζα ἀπὸ κατοστάδες μίλια μακριά. "Εκείνα νὰ σηκωθοῦ τῶν ἀδυνάτων! Οἱ γάμπες μου σουπισμένες κι ἀδύναμες ἀπὸ κάτω μου! Νόμισα πῶς κάτι, πέφτοντας, μούσπασε, μὰ δὲν αἰστάνουμον τὸν παραμικρότερο πόνο.

Δοκ

ΤΕΜΑΤΑ

πώς ό κ. Ντεληγιάννης σκέφτεται να ζητήσει: έπιχορήγηση έκατό χιλιάδες τό χρόνο γιατί κάθε παν τρεμένο Βασιλόπουλο. Τέτις στρατοποιίες δὲν τίς κάνει δι Ντεληγιάννης, καὶ μὴ σκοτιζόσαστε. Αύτας φωνάζει κάθε ώρα καὶ στιγμή γι' αὐστηρές οίκονομίες, πώς τίς ξεχνάει μονάχα δταν πρόκειται νὰ μεταθέσει μὲ τὸ σωρὸ τοὺς δημόσιους ὑπαλλήλους.

Μὰ τότε, τζόγια μου, πρόκειται γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόμματος, καὶ σὲ τέτις έθνικες περίστασες λησμονιοῦνται πάντα καὶ οίκονομίες καὶ προγράμματα.

ΛΕΣΒΙΟΣ

Ξπεγράφεται δι πατριώτης ἐκεῖνος ποὺ ξετινάζει, μέρες; τώρα, τὴ γούνα τῶν δικαιολόγων στὴν Ἀρμονία· τῆς Σμύρνης. Εύτυχήσαμε νὰ διαβάσουμε τὰ γυναστικὰ καὶ δυνατὰ ἀρθρά του καὶ τὸ καταχαρήκαμε πώς ἀπὸ τὴν δύορφη πατρίδα τοῦ Ἐρταλιώτη μας βγῆκε καὶ ἀλλο παληκάρι ἀδιαλαλήσει τὴν Ἀλήθεια καὶ νὰ γκρεμίσει σκουριασμένες ἴδεες.

Ο Λέσβιος δὲ χωρατεύει. Τὸ κάθε του ἐπιχείρημα εἶναι σιδερένια γροθιὰ καὶ ἡ κάθε του φράση πυρωμένο σίδερο. Σημάδι ἀφήνουν δποὺ κι ἀν πέσουν, καὶ δι Σμυρναϊκος Δασκαλείομες— ποὺ θέλουν νὰ ποῦν, μὰ δὲν τὸ πιστεύουμε, πὼς εἶναι χειρότερος ἀπὸ τὸν Ἀθηναϊκο δασκαλείο — δασκημα τὴν έχει.

Μαθαίνουμε πώς τάρθρα διεβάζουνται πολὺ καὶ σκολιαζουνται καὶ στὴ Σμύρνη καὶ στὴ Μιτιλήνη· ίσως νὰ βγοῦν καὶ δασκάλοι νὰ τὰ πολεμήσουν μὲ τὰ παμπάλαια καὶ σκουριασμένα ντουφέκια τους. Τὸ περιμένουν αὐτὸς οἱ φύλοι μας κι ἀπὸ τώρα γελάνε. Κάπιος δάσκαλος μάλιστα δημοσιεύει κιόλας, τάχει σὰν ἀπάντηση στὸ ἀρθρὸ τοῦ Λέσβιου, ἵνα παραμύθι τοῦ Swift, τὴν Ἀράχνη καὶ τὴν Μέλισσα, παραβάλλονται τὴ Δημοτικὴ μὲ τὴν Ἀράχνη, καὶ τὴν Καθαρεύουσα μὲ τὴ Μέλισσα. Φιλονεικούσανε, λέσι, οἱ δύο τους, ἡ Ἀράχνη πολὺ χυδαία,— μάτια μου! — καὶ ἡ Μέλισσα πολὺ καθαρά! Καὶ κεὶ ποὺ φιλονεικούσανε, ἡ Μέλισσα δίχως νὰ προσέξει στὰ ἐπιχειρήματα τῆς Ἀράχνης, πέταξε πάνω στὰ ρόδα!

Αὐτὸς δίχει καὶ μεῖς. Στὰ ρόδα ἀναπαύεται ἡ Καθαρεύουσα. Καὶ τῆς πρέπει.

ναυηὶ ποὺ δὲν καταλαβαίνει μὲ ἐμπόδιζε ν' ἀνοίξω τὰ μάτια.

Ως τόσο κατρακυλούσαμε δλοταχῶς. "Η μπόρα μούγκριζε ἀκόμα, μὲ λιγώτερο τραχιά, πιὸ μακρινά· "Ἐπερφε βροχή. Τὴν ἔκουσ ποὺ κροταλοῦσε ἀπάνω στὸ ἀτεάλι καὶ αἰστάνουμον χλιαρές σταλαματίες στὸ πέρσωπτο μου.

"Ἐννοιωσα μέσα μου μιὰ σημαντικὴ ἀντίδραση, τὰ νεῦρά μου κατακαθίσανε. Αἰστάνουμον τὸν ἔσυτό μου στάλθεισα καλά, δλως διόλου καλά· μονάχα κομμάτια κομψτη.

Τὸ ἐπάγγελμά μου, ἡ δουλεία μου, ήρθαν τότες στὸ νοῦ μου καὶ μὲ ἔνπινησαν ἀπὸ τὸ βύθος μου καὶ, μὴ καταλαβαίνοντας ἀκόμα μὲ τίνος παράξενου φαινομένου συνεργιὰ βρέσκομουν ἔτοι σὰν παράλυτος,.... φώναξα τὸ θερμαστή μου νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ σηκωθῶ.

Οὔτε ἀπάντηση!

Στὴν ἀτμομηχανὴ ἐνὸς γοργοῦ κάνει ξέρεις, βοὴ τρομάρει. Τὸν φώναξα πιὸ δυνατά:

—Φραγκιά! Ε! Φραγκιέ! Βόηθα μὲ κομμάτι!

Τίποτις!... Τότες μὲ ἐπιστος ἀφραστη τρομάρα.

ΣΤΟ

Βασιλικὸ λόγο, μαθαίνουμε, θὰ γίνει κοινότητα καὶ γιὰ τὴ Μακεδονία. Μᾶς τὸ ὑποσκέθηκε ὁ Ντεληγιάννης, δταν μᾶς ζητοῦσε συμπαγῆ πλειονοψία, καὶ νὰ ποὺ δὲ θὰ μᾶς γελάσει τώρα ποὺ τοῦ τὴν ἐδώσαμε.

Μ' ἔκατὸν τριάντα ἡ ἔκατὸν πενήντα βουλευτὲς ποὺ θάγει, θὰ φροντίσει γιὰ τὴ Μακεδονία. "Αν τοῦ δίναμες ἔκατὸν δύδοντα, θὰ μιλοῦσε καὶ γιὰ τὴν Ἀλβανία. "Αν τὸν ἐφέρναμε πιὰ μὲ διακόσους, δὲ θὰ τὸν χωροῦσε δλ' η γῆ. Είχε τὸ κουράγιο νὰ καταχτήσει καὶ τὸν πλανήτη "Αρη ἀκόμα.

Λάθος λοιπὸν δικό μας ποὺ μονάχα τὴ Μακεδονία θὰ μᾶς ταξει αὔρεο.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΝΗ.

Μάγι ηταν τὸ φιλάκι σου τὸ πρῶτο
Καὶ μυρωμένα φίλερα εἶχε τὸ χρῶτο.
Χρυσόξανθο ἔνα κῦμα τὰ μαλλιά σου
Καὶ κάπι απὸ Νεράϊδας η ἀγκαλιά σου,

Ω γαλ, δμορφή μου, ω γαλ ποὺ, ἀλλοίμονό μου,
Πουλίκι μ νοῦς, στοῦ πελαγίου δρόμου
Τὰ πλάτια ἐνῷ πλανέμαι ημερούχητα,
Στῆς δμορφᾶς σου λαχταράει τὰ δίχτια!

Μιὰ ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια εἶχα κυρά μου,
Καὶ μιὰ βασιλίσσα τῆς η καρδιά μου:
Στῆς θάλασσάς μου ἐξούσια τὴν ἀγκάλη
Μὲ κῦμα, η μὲ γαλήνη η ἀνεμοζάλη.

Μὰ τόρα! ω πές μου, ω πές μου τί νὰ κάνω;
Θαρρῶ πᾶς δρμενίζω πάντ' ἀπάνω
Στὸ πέλαο τῶν ματιῶν σου κι ἀναστάνω
Τὰ μύρα τῶν φιλῶν σου... ω, τί νὰ γένω;

Σπέτσες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΔΑΙΤΗΣ

Ο πατέρας του: Κοίτα δῶ, Κώστα εἰν' ἀλήθεια πὼς πῆγες καὶ ἐμπλεκεις μ' αὐτή τὴ χήρα χωρὶς τὴ γνώμη μου;
Κώστας (κατσουφιασμένος): Χωρὶς τὴ δίκη μου γνώμη τίκενα πατέρα.

Φοβήθηκα στὰ γερά. Ποιόνα; τὶ πρᾶμα; μήπως ηξερα καὶ ἐγώ;.. "Ανοίξε τὰ μάτια... καὶ πάτησα μιὰν ἔγιρα φωνή· ναί, μιὰ τοιριξιά, γιομάτη φρίκη σὲ νὰ ούρλιες θεριό.

Κανένας κοντά μου! δι θερμαστής μου δραντος!

Μίσ' σ' ἔνα δευτερόλεπτο δούλεψ' δ νοῦ μου παπτικὰ καὶ μὲ τόση γοργάδα πούναι νὰ σαστίσης. Τώρα κατάλαβα τὶ ήτρεξε ἀπὸ τὴ στιγμή, ποὺ ἔκεινη τὸ βροντή μὲ σώρασε στὰ γόνατα.

Τ' ἀστροπελέκι ἔπεις ἀπάνω μας, σκότωσε τὸ θερμαστή μου καὶ τὸν πέταξε στὴ γραμμή. "Εγώ έκεινα παράλυτος!

"Οχι! κύριε, νάμουν πολὺ διαβασμένος καὶ σοφὸς καὶ νὰ γύρευε ώρες καὶ ώρες τὰ λήγια μου, δὲ θάξιρισκα ποτὲς λέξη ποὺ μπορεῖ νὰ δώσῃ μιὰ ἰδέα τὶ λογιοῦ τρομάρει εἴται ἔκεινη ποὺ μὲ ἐπιστος.

Θέρω πῶς οἱ στρατιώτες στὴ φωτιά, βλέπονται τοὺς συντρόφους τους νὰ πέφτουν δλόγυρος τους, στέκουνται μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι καρφωμένοις στὴ θέση τους. Μ' αὐτοὶ ξέρουν ποιός τοὺς βαρέψεις ἀπὸ ποὺ ἔρχεται τὸ χτύπημα. Βλέπουν τὰ κορμιά νὰ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Τὸ νεοελληνικὸ ποστοκόλλημα—πουλος

Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴ γλωσσολογία τῶς τὰ προσκόλληματα ποὺ λένε (ἀρχ. ἐπιθήματα) ἵποτες ἀλλο δὲν εἴτανε μιὰ φορά, παρὰ λέξες ξεχωριστές, ποὺ συγκολληθήκανε τὸ πρῶτο μὲ ἄλλες λέξες, κ' ἔτοις ἀφοῦ γίνανε δέφτερα συγκολλητὰ χάνοντες τὴν ἀρχικὴ μορφὴ τους, θωρηθήκανε προσκολληματα, δηλαδὴ κατάληξες μὲ τὸ ἀρχικὸ νόημα. Κατάπι μὲ τὸν ψυχολογικὸ νόημο τῆς διαλογίας τοῦ ξαπλωμοῦ περάσανε γιὰ προσκολληματα μὲ τὸ ίδιο νόημα κ' ἔτει ποὺ δὲν ταιριάζανε γιὰ δέφτερα συγκολληταὶ ἀπὸ καὶ μεταπέρατος αὐτὸν νόημα σὲ νόημα περάσανε σὲ ἄλλες τάξεις δινομάτωνε κλπ.

Γιὰ νὰ ξεδιαλύσουμε καλύτερα ἀπὸ τὸν ὄρεμό πρέπει πρῶτα νὰ πάρουμε ἓνα παράδειγμα ἀπὸ τὴ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας, Ἐλληνικῆς, γιατὶ ἔμεις οἱ νεώτερες Ελληνες θελοντας νὰ δείξουμε, πὼ; βαστάει ἡ σκλητάδα μας γραμμὴ ἀπὸ τὸν Περικλῆ, ηδράμε πιὸ κατάλληλο μέσο γιέ τιοιαν ἀπόδειξη νὰ καταφρονέψει τὴ δική μας γραμματικὴ καὶ νὰ διδασκούμαστε ἀπὸ τὸν κούνια τὴν ἀττική.

Μερικοὶ μάλιστα δχι μόνε τὶς Νεοελληνικὲς λέξεις τὶς σιδέουνε κατὰ τὴ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας, λ. χ. λένε οἱ Ζωαμάδαι ἀντὶς Ζωαμάδες (λοιπὸν καὶ παπάδαι καὶ φωμάδαι) — "Αμ' ἐπρεπε, βρέ βλογημένοι, νὰ πῆτε οἱ Ζωαμάδαι, γιατὶ προσκόλλημα — αδαις δὲν ἔχεις ἡ ἀττικὴ, ἔχεις ὅμως — ἀδεις λ. χ. φυγάδες, λαμπάδες κτλ. καὶ τοῦτο δὲ εἶναι ποὺ πῆρε τὴ Ρωμαϊκὴ γλώσσα καὶ τὸ μεταχειρίζεται στὸν πληθυντικὸ τῶν περιττοσυλλάβων πρωτοκλίτωνε, — μὰ καὶ τὶς ξένες ἀκόμα λέξεις θέλουν νὰ τὶς ἀττικουργεψουνε. Κλίνουνε δηλαδής δι Φινεικής τοῦ Φινεικέλους καὶ λοιπὸν δ μερακλής τοῦ μερακλέους, δ σεβνταλής τοῦ σεβνταλέους, καὶ νὰ δὲ μέμεις χωρὶς πολὺ κόπο στὴ δοξασμένη ἀποχὴ τοῦ Περικλέους. Κ' ἔτοις κάνοντας πολὺ φοβούμαι μὴν πάθουμε δ, τι ἐπεχθεὶς δ παλιός, ἐκεῖνος φιλόσοφος τοῦ μέθου, πὼν τηρώντας νὰ μετρήσει τ' ἀστρα καὶ μὴ βλέποντας τὸ δρόμο τοῦ ἔκεις μέσ' τὸ χαντάκι. "Ἄς εἶναι δά.

"Ἄς πάρουμε λοιπὸ γιὰ παράδειγμα τὸ προσκόλλημα—ωδης. "Αρτὸ εἶναι τὸ ρῆμα δζω (δόζω)

πέφτουν, φοβούνται τὸ δόζοι, μὰ τὸ καρτεροῦν γεγναιόψυχα. "Εμένα δ σύντροφός μου λές κι ἀρπάχτηκες ἀπὸ κανένα ξωτικό!... ρουφήτηκε!... ξαχνιστηκε!

Κι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμα τίποτε. Μόλις αὐτὴ πρώτη είκόνα ξακριβώθηκε μὲσ' στὸ μυαλό μου καὶ νά σου παρουσιάστηκε μιὰ δευτερη, μὰ αὐτή... ἔτοις τρομα